TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Bảo đảm an ninh nguồn nước Đồng bằng sông Cửu Long: Yêu cầu cấp thiết trong bối cảnh biến đổi khí hậu

17:49 22/03/2026

Ngày 22/3, nhân Ngày Nước thế giới, UBND thành phố Cần Thơ phối hợp với Báo Tiền Phong tổ chức hội thảo “An ninh nguồn nước Đồng bằng sông Cửu Long trước biến đổi khí hậu”, nhằm nhận diện thách thức và đề xuất giải pháp bảo đảm phát triển bền vững cho toàn vùng.

Người dân chủ động nguồn nước để đảm bảo sản xuất. (Ảnh: vov.vn)

Vùng Đồng bằng sông Cửu Long được xem là “vựa lúa, vựa trái cây, thủy sản” của cả nước, giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong bảo đảm an ninh lương thực và xuất khẩu. Tuy nhiên, những năm gần đây, khu vực này đang phải đối mặt với hàng loạt thách thức nghiêm trọng do tác động của biến đổi khí hậu, nước biển dâng và sự điều tiết dòng chảy từ thượng nguồn sông Mê Kông.

Thực tế cho thấy, quy luật tự nhiên đang bị đảo lộn khi mùa lũ ngày càng suy giảm, trong khi mùa khô lại gia tăng hạn hán, xâm nhập mặn và sạt lở. Nghịch lý "sống giữa sông nước nhưng thiếu nước ngọt" ngày càng rõ nét, không còn là hiện tượng cục bộ mà đã trở thành vấn đề mang tính hệ thống, tác động trực tiếp đến sinh kế, sản xuất và cấu trúc kinh tế - xã hội của toàn vùng.

Theo các chuyên gia, nguồn nước mặt của ĐBSCL đang phụ thuộc lớn vào thượng nguồn, trong khi khai thác nước ngầm quá mức dẫn đến suy giảm trữ lượng và gia tăng sụt lún đất. Cùng với đó, diễn biến xâm nhập mặn ngày càng phức tạp, khó dự báo, đặt ra thách thức lớn đối với công tác quản lý tài nguyên nước.

Tại Cần Thơ – trung tâm của vùng, các hiện tượng như triều cường, hạn hán, xâm nhập mặn và thiếu nước ngọt vào mùa khô ngày càng gia tăng. Tình trạng sạt lở bờ sông, sụt lún đất diễn biến phức tạp trong bối cảnh nhu cầu khai thác và sử dụng nước không ngừng tăng cao.

Trước thực trạng này, thành phố đang triển khai nhiều giải pháp đồng bộ nhằm bảo đảm nguồn nước phục vụ sinh hoạt và sản xuất. Trong quy hoạch đến năm 2030, tầm nhìn 2050, Cần Thơ xác định nâng cao hiệu quả quản lý, khai thác và sử dụng tài nguyên nước là nhiệm vụ trọng tâm. Các giải pháp ưu tiên gồm phát triển hệ thống trữ nước ngọt cho mùa khô, tăng cường sử dụng nước mặt, từng bước giảm khai thác nước ngầm để hạn chế sụt lún, đồng thời phục hồi và bảo vệ các nguồn nước bị suy thoái.

Các ý kiến tại hội thảo cũng nhấn mạnh, bảo đảm an ninh nguồn nước cho ĐBSCL không thể giải quyết đơn lẻ ở từng địa phương mà cần cách tiếp cận tổng thể, liên vùng, thậm chí liên quốc gia. Trong đó, việc hợp tác trong quản lý, khai thác và chia sẻ nguồn nước sông Sông Mê Kông có ý nghĩa đặc biệt quan trọng.

Trong bối cảnh biến đổi khí hậu ngày càng gia tăng, yêu cầu đặt ra không chỉ là thích ứng mà còn phải chủ động quản trị tài nguyên nước một cách hiệu quả, bền vững. Đây được xem là điều kiện tiên quyết để bảo vệ sinh kế của hàng triệu người dân và duy trì vai trò chiến lược của Đồng bằng sông Cửu Long trong phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Hậu Thạch (t/h)